#avuixdemà 2024

ESCOLES FEDAC MONTCADA

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Introducció

A l'hora de plantejar els nous reptes en qüestions lingüístiques dels centres educatius de la Catalunya del segle XXI, partim:

- d'una feina de reflexió de centre;
- d'una diagnosi acurada de la realitat més propera;
- d'un ampli consens en el nostre entorn social sobre el paper que ha de tenir l'escola en el futur de la llengua catalana; i
- també d'un ampli consens entre les famílies en el fet que, en el futur, els seus fills i filles hauran de ser més plurilingües del que són ara.

El català és la llengua vehicular i la llengua utilitzada per part del professorat a l'aula. A part del català també volem desenvolupar la competència lingüística del nostre alumnat en castellà i anglès.

La competència comunicativa es concreta en la **competència oral**, la **competència escrita** i la **competència audiovisual**. També es consideren dues competències més dins l'àmbit de les llengües: les **competències plurilingüe i intercultural**, indispensables per actuar adequadament en un món plural, multilingüe i multicultural; i la **competència literària**, que fa possible que els infants i joves puguin comprendre millor el món que els envolta, les altres persones i a si mateixos a través de la lectura d'obres de qualitat i del contacte amb tot tipus de construccions de la cultura tradicional.

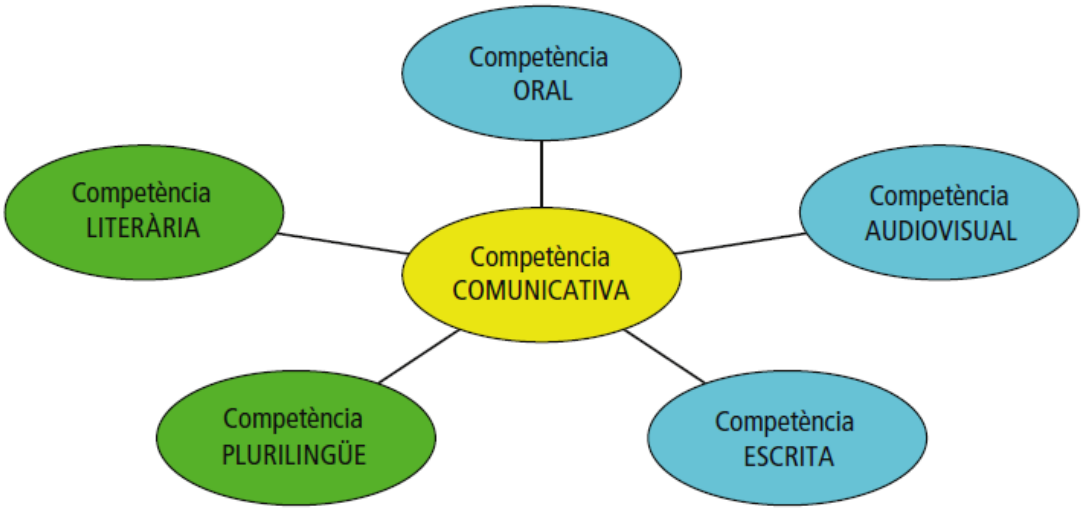

Marc legal

Per iniciar aquest projecte, hem de ser conscients del marc legal que el centre FEDAC Montcada ha de complir, en tant que centres del sistema educatiu català i en règim de concert educatiu amb la Generalitat de Catalunya.

Llei d'educació de Catalunya

Catalunya, l'any 2009, es va dotar d'una llei d'educació. El títol II, «Del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya», és assumit plenament pel centre FEDAC Montcada. S'hi especifiquen:

- **Article 10** Dret i deure de conèixer les llengües oficials.
- **Article 11** El català és la llengua vehicular i d'aprenentatge a les escoles.
- **Article 12** La necessitat de l'aprenentatge, com a mínim d'una llengua estrangera.
- **Article 13** El professorat ha d'acreditar la competència lingüística de les llengües oficials i emprar normalment el català, tant en les activitats d'ensenyament i aprenentatge com en l'àmbit general del centre.
- **Article 14** Els centres han d'elaborar un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües en el centre.

Els objectius específics

A. Potenciar el coneixement i l'ús, per part dels alumnes, de les llengües catalana, castellana i anglesa dins del marc d'un projecte lingüístic trilingüe propi de la FEDAC.
B. Establir objectius i definir línies d'actuació, pautes de funcionament, recursos i criteris d'avaluació per als educadors.
C. Proposar experiències d'innovació educativa referents a la formació trilingüe de l'alumnat.
D. Promoure la participació, tant d'alumnat com de professorat, en entorns lingüístics diferents.
E. Dissenyar, implantar i coordinar un projecte integral que incorpori les pautes per a l'aprenentatge i la certificació dels coneixements de llengua anglesa.
F. Impulsar plans per incorporar la llengua anglesa com a llengua vehicular de continguts d'àrees no lingüístiques.

La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

El català, vehicle de comunicació

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, serà utilitzat normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites de l'alumnat i del professorat, exposicions del professorat, llibres de text i material didàctic, activitats d'aprenentatge i d'avaluació, i comunicacions amb les famílies.

L'alumnat té dret a rebre l'ensenyament en català en l'educació primària. També té el dret i el deure de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà en finalitzar l'ensenyament obligatori, sigui quina sigui la seva llengua habitual en incorporar-se a l'ensenyament.

L'objectiu fonamental del projecte educatiu és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació obligatòria, de manera que **pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà, i pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits senzills en una llengua estrangera decidida pel centre**.

Durant l'educació primària, es farà un tractament metodològic de les dues llengües oficials, tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir el coneixement de les dues per part de tot l'alumnat, independentment de les llengües familiars.

Les dues llengües oficials a Catalunya es configuren en una sola àrea a fi d'evitar repeticions i afavorir la transferència d'aprenentatges entre elles.

Llengua oral

Tot i que el català s'utilitza com a llengua d'aprenentatge a totes les àrees (excepte llengua castellana i anglès), les diferents modalitats de textos orals es treballen de forma sistemàtica només a l'àrea de llengua. Es dediquen hores del treball d'oratòria a totes les etapes, però sobretot a l'educació Infantil i des de totes les àrees.

Llengua escrita

Pel que fa a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua escrita, actualment estem en procés de renovació metodològica.

Relació llengua oral i llengua escrita

Part del procés de renovació metodològica consisteix en que les activitats que duem a terme integrin la dimensió comunicativa, lingüística i audiovisual, és a dir, treballar des d'un enfocament globalitzat i competencial.

La llengua en les diverses àrees

Tot el professorat està implicat en el treball de la llengua oral i escrita des de les diferents àrees. Es treballa per a que aquesta tasca es dugui a terme de manera sistematitzada i quedi reflectida en l'avaluació de les diferents àrees.

Continuïtat i coherència entre comunitats d'aprenentatge

Al llarg del curs es programen sessions de treball tant a nivell de comunitats d'aprenentatge, per tal de poder prendre acords sobre l'ensenyament-aprenentatge de la llengua. A més, l'equip docent també disposa d'espais de temps per programar l'àrea de llengua. A final de curs es dediquen hores de treball al traspàs d'informació dels alumnes que passen tant de nivell, com de cicle i etapa.

Alumnat de nova incorporació al sistema educatiu de Catalunya

L'escola disposa d'un pla d 'acollida, on els alumnes nouvinguts reben una atenció individualitzada per a una millor integració. Seguim un protocol d'actuació que facilita la incorporació d'aquest alumnat a l'escola.

El centre té una planificació acurada de l'atenció a la diversitat que acull els alumnes amb N.E.E.

Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

La renovació metodològica que s'està duent a terme al centre amb la nova incorporació del currículum LOMLOE té com a objectiu planificar, programar i fer un seguiment acurat tant de les estratègies com dels recursos necessaris per potenciar l'ús del català.

Avaluació del coneixement de la llengua

Fins ara, l'escola ha fet una avaluació formativa tenint em compte un seguiment individual de cada alumne. Amb la renovació metodològica que duu a terme l'escola, es pretén una complementació en l'avaluació: es vol potenciar en l'alumne la consciència del seus aprenentatges i els seus propis errors. Es vol arribar a que l'alumne aprengui d'una manera significativa, provant, assajant i corregint...

Materials didàctics

La selecció i creació dels diferents materials didàctics usats per a l 'ensenyament – aprenentatge de la llengua és fruit d'un treball consensuat per part de l' equip docent.

Es tenen en compte els continguts de la dimensió comunicativa i literària de les àrees de llengua.

Usos lingüístics

El professorat es dirigeix a l' alumnat en català però, tant els alumnes entre ells, com els professors, sovint es relacionen en castellà quan són castellanoparlants. Cal tenir present que hem de potenciar l' ús del català en situacions tant formals com informals.

La llengua castellana

Introducció de la llengua castellana

En el primer cicle de l'educació primària, l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura es farà en català. La llengua castellana s'introduirà al primer curs del cicle inicial de manera oral per arribar, al final del mateix cicle, a transferir al castellà els aprenentatges assolits.

Llengua oral i escrita

Es fa un treball de llengua oral a tota l'educació primària evitant interferències d'altres llengües.

Al cicle inicial (2n curs), el tractament de la llengua escrita del castellà es treballa a partir dels conceptes específics d'aquesta llengua. A cicle mitjà i superior es treballen les estructures de la llengua fent una comparativa amb el català.

Es garantirà que les estructures lingüístiques comunes, que es faran en català, serveixin com a base per a l'aprenentatge de les dues llengües.

Altres llengües

Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'anglès s'introdueix a EI, una hora curricular a la setmana i una hora d'una àrea no lingüística en llengua anglesa. A l'etapa de Primària s'augmenta gradualment l'exposició a la llengua anglesa (2,5h a 4,5h) en les àrees de llengua anglesa i a Educació Física.

Desplegament del currículum

Existeix continuïtat de professorat a l'àrea d'anglès tant a EI com a EP. A EI l'ensenyament-aprenentatge de l'anglès és dóna tant a l'hora d'anglès com als ambients d'aprenentatge. Per tal que resulti motivador i proper als alumnes a EI i al CI es treballa a partir de contes, projectes interdisciplinaris i del seu entorn proper.

Avançament de l'aprenentatge de la llengua estrangera

L'escola ha apostat al marge del que marca el currículum per llei, introduir la primera llengua estrangera a I3 durant 1 hora setmanal i té la mateixa continuïtat a la resta de l'etapa. La metodologia emprada és la mateixa que es fa servir a la resta d'àrees i es dona continuïtat als continguts treballats a l'aula: projectes, contes tradicionals, sortides...

El mestre que duu a terme l'ensenyament de l'anglès és lingüísticament competent i fa servir recursos i materials diversificats que s'ajusten a cada situació.

Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

A Cicle Inicial els continguts treballats estan inclosos en els projectes interdisciplinaris que es duen a terme a les aules. El vocabulari, formes verbals, preposicions, fonètica, etc...es treballa a partir dels projectes que es duen a terme a les àrees de Coneixement del Medi, Llengua i Anglès.

Als Cicles Mitjà i Superior els continguts treballats són els específics de la llengua. A més a més, per tal de potenciar l'ús de la llengua en contextos reals i significatius, s'ha incorporat professorat especialista i nadiu de llengua anglesa a la matèria d'Educació Física.

Llengües complementàries procedents de la nova immigració

L'índex d'alumnat immigrant a l'escola va en augment i la majoria d'alumnes nouvinguts són de parla castellana perquè provenen de sud-amèrica. També hi ha alumnat procedent del Marroc, la Xina i altres nacionalitats.

El centre es planteja (en el cas d'altres llengües) fer-ne un ús simbòlic i utilitzar-la per treballar la dimensió plurilingüe i intercultural del currículum i potenciar actituds receptives cap a les persones que parlen altres llengües perquè se sentin reconegudes.

Organització i gestió

Llengua del centre

La llengua vehicular i d'aprenentatge de l'escola és el català.

Documents de centre

Estem en procés de revisió i elaboració dels documents de centre. En aquest procés intervé tot el claustre amb la finalitat de que tots els documents resultants siguin consensuats i facilitin una major implicació per part de tota la comunitat educativa.. S'intenta que siguin documents coherents, útils i pràctics , que reflecteixin el tarannà del centre (des del caràcter propi, fins a les línies d'actuació educativa,...) i que la seva posada en marxa i divulgació sigui fàcil i entenedora.

Ús no sexista del llenguatge

En tots els documents del centre es tenen en compte la utilització d'un llenguatge no sexista. Hi ha un membre del Consell Escolar que vetlla per la igualtat de sexe en totes les seves dimensions.

Comunicació externa

El centre realitza tots els comunicats en català i a petició de les famílies es farà en un altre idioma per tal de que la llengua no sigui en la mesura del possible un mitjà que dificulti el diàleg i la comunicació.

Llengua de relació amb famílies

El centre realitza els comunitats externs (altres professionals, famílies, etc) en català. Si hi ha alguna família que no l'entén i ho demana, l'escola s'adapta a la situació i facilita a la família la informació requerida en la seva llengua, fins que hagi superat la integració.

Serveis d'educació no formal

El centre vetlla perquè el català sigui la llengua vehicular en totes les activitats que s'hi desenvolupen. Tot i que s'ha acordat amb els responsables de les diferents activitats no formals que han de fer ús de la llengua catalana tant a nivell oral com escrita, no s'han formalitzat per escrit aquest acords.

Activitats coescolars

Les activitats extraescolars estan organitzades i gestionades per l'escola i regides per aquest projecte lingüístic. El català és la llengua vehicular i de comunicació amb alumnes i famílies.

Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

En general la tònica és que les activitats contractades siguin en català, malgrat tot no existeix un criteri/protocol que ho estableixi.

Actituds lingüístiques

Degut a que la nostra realitat no presenta una diversitat lingüística més enllà del català o el castellà, no disposem de programes específics sobre drets lingüístics. El que sí que treballem és la resolució de conflictes i la integració/respecte a la diversitat.

Alumnat nouvingut

En el cas d'alumnat nouvingut que parli llengües romàniques s'alternarà l'ús del català amb el castellà i es treballarà més detingudament el català en l'aula d'acollida. En el cas que l'alumne no parli una llengua romànica s'introduirà exclusivament el català i es procurarà que algú del centre o una ajuda externa parli la seva llengua.

Biblioteca escolar

A l'escola hi ha diferents espais amb biblioteques portàtils per a moments de lectures dels nostres alumnes, així com petites biblioteques d'aula.

Intercanvis i mobilitat

Cada any l'escola participa en diferents activitats pràctiques/lúdiques que completen diferents matèries del currículum i que fan que l'alumne participi de la vida del poble: obres de teatre en anglès i en català, audicions de música, visites a l'ajuntament, a la biblioteca, a la ràdio, als comerços del municipi. A més a més, també s'organitzen sortides culturals a museus. Totes aquestes activitats són educatives.